

«És el coneixement una creença vertadera justificada?» d'Edmund Gettier

Traducció del Dr. Miquel Montserrat i Capella

En els últims anys, s'han dut a terme diversos intents de determinar les condicions necessàries i suficients perquè algú sàpiga una proposició donada. Els intents s'han presentat sovint de tal manera que poden ser exposats d'una forma semblant a aquesta:

- a) S sap que P
SI I NOMÉS SI
- (i) P és vertader,
 - (ii) S creu que P, i
 - (iii) S té motius justificats [*is justified*] per creure que P.

Per exemple, Chisholm ha considerat que el que forneix les condicions necessàries i suficients del coneixement és això:

- b) S sap que P
SI I NOMÉS SI
- (i) S accepta P,
 - (ii) S té una base de coneixement [*evidence*] adequada per a P, i
 - (iii) P és vertader.

Ayer ha determinat les condicions necessàries i suficients del coneixement com segueix:

- c) S sap que P
SI I NOMÉS SI
- (i) P és vertader,
 - (ii) S està segur que P és vertader, i
 - (iii) S té dret a estar segur que P és vertader.

Sostindré que a és fals, atès que les condicions que s'hi determinen no constitueixen una condició suficient de la veritat de la proposició que S sap que P.

El mateix argument mostrarà que b i c fallen si substituïm arreu «té una base de coneixement adequada per a» o «té dret a estar segur que» per «té motius justificats per creure que».

Començaré per fer dues indicacions. La primera és que, en aquell sentit de «justificat» en què el fet de tenir S motius justificats per creure que P és una condició necessària del coneixement de S que P, és possible que una persona tingui motius justificats per creure una proposició que sigui, en realitat, falsa. La segona és que, per a qualsevol proposició P, si S té motius justificats per creure P i P implica Q, i S dedueix Q a partir de P i accepta Q

com a resultat d'aquesta deducció, aleshores S té motius justificats per creure Q. Tot retenint aquestes dues coses, presentaré ara dos casos on les condicions determinades en a són vertaderes per a alguna proposició, malgrat que, alhora, és fals que la persona en qüestió sàpiga aquella proposició.

Cas I

Suposem que l'Smith i en Jones s'han presentat per aconseguir un lloc de treball. I suposem que l'Smith té una base de coneixement sòlida per a la proposició conjuntiva següent:

- d) En Jones és l'home que aconseguirà la feina i en Jones té deu monedes a la butxaca.

L'Smith podria tenir una base de coneixement sòlida que d perquè el president de l'empresa li ha assegurat que en Jones serà finalment el seleccionat i perquè ell, l'Smith, ha comptat les monedes de la butxaca d'en Jones fa deu minuts. La proposició d implica:

- e) L'home que aconseguirà la feina té deu monedes a la butxaca.

Suposem que l'Smith veu la implicació de e a partir de d i accepta e basant-se en d, de la qual té una base de coneixement sòlida. En aquest cas, l'Smith té clarament motius justificats per creure que l'afirmació e és vertadera.

Però imaginem-nos, encara, que, sense que ho sàpiga l'Smith, és ell mateix, i no en Jones, el que aconseguirà la feina, i també que, sense que ho sàpiga l'Smith, ell mateix té deu monedes a la butxaca. La proposició e és aleshores vertadera, encara que la proposició d, de la qual l'Smith ha inferit e, sigui falsa. En el nostre exemple, doncs, és vertader tot això: 1) e és vertader, 2) l'Smith creu que e és vertader i 3) l'Smith té motius justificats per creure que e és vertader. Però és igualment clar que l'Smith no sap que e és vertader: perquè e és vertader en virtut del nombre de monedes que hi ha a la butxaca de l'Smith, mentre que l'Smith no sap quantes monedes hi ha a la butxaca de l'Smith, i fonamenta la seva creença de e en el recompte de les monedes a la butxaca d'en Jones, que ell creu falsament que és l'home que aconseguirà la feina.

Cas II

Suposem que l'Smith té una base de coneixement sòlida per a la proposició següent:

- f) En Jones té un Ford.

La base de l'Smith podria ser que, al llarg de tot el temps pretèrit, fins on abasta la memòria de l'Smith, en Jones ha tingut un cotxe i aquest cotxe sempre ha estat un Ford, i que fa poc que en Jones li ha proposat a l'Smith que pugés al cotxe mentre conduïa el seu Ford. Ara imaginem que l'Smith té un altre amic, en Brown, el parador del qual ignora totalment. L'Smith tria tres noms de lloc ben a l'atzar i construeix les tres proposicions següents:

- g) O en Jones té un Ford o en Brown és a Boston.
- h) O en Jones té un Ford o en Brown és a Barcelona.
- i) O en Jones té un Ford o en Brown és a Brest-Litovsk.

Cada una d'aquestes proposicions està implicada per f. Imaginem-nos que l'Smith s'adona de la implicació per f de cada una d'aquestes proposicions que ha construït, i procedeix a acceptar g, h i i basant-se en f. L'Smith ha inferit correctament g, h i i partint d'una proposició que disposa d'una base de coneixement sòlida. L'Smith, per tant, té motius justificats per creure cadascuna d'aquestes tres proposicions. Per descomptat, l'Smith no té ni idea d'on és en Brown.

Però imaginem-nos ara que s'escauen dues condicions diferents. En Jones no té pas un Ford, sinó que, en aquest moment, condueix un cotxe llogat. I, segonament, per pura coincidència i sense que l'Smith ho sàpiga, s'esdevé que el lloc mencionat en la proposició h resulta ser el lloc on és en Brown. Si aquestes dues condicions s'escauen, aleshores l'Smith no sap que h és vertader, tot i que 1) h és vertader, 2) l'Smith sí que creu que h és vertader i 3) l'Smith té motius justificats per creure que h és vertader.

Aquests dos exemples mostren que la definició a no determina una condició suficient del coneixement per part d'algú d'una proposició donada. Els mateixos casos, amb les modificacions oportunes, bastaran per mostrar que ni la definició b ni la definició c tampoc no ho aconsegueixen.